

UNIVERSITATEA DE STAT
DIN MOLDOVA

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
Facultatea de Istorie și Filosofie

SESIUNEA ȘTIINȚIFICĂ

A DEPARTAMENTULUI ISTORIA ROMÂNILOR,
UNIVERSALĂ ȘI ARHEOLOGIE

IX
ediția

IN MEMORIAM
Ion Niculiță
(1939-2022)

PROGRAM

Chișinău 2023

PROGRAM

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
(AULA „REGINA MARIA”, BLOCUL CENTRAL)

<https://bit.ly/3BdqCWt>

VINERI, 26 MAI 2023

9⁰⁰-9³⁰

Ședința de deschidere a sesiunii științifice

9³⁰-10¹⁵

Ședința plenară

Aurel ZANOCI
Veaceslav
SPRINCEAN
Mihail BĂȚ

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**De asupra trecutului. Exemple de
arheologie aeriană la siturile epocii
fierului din regiunea Nistrului de Mijloc**

Ion EREMIA

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**Conceptul social-politic și național al lui
Nicolae Ghepețchi**

10¹⁵-10⁴⁵

Pauză de cafea

10⁴⁵-13⁰⁰

Desfășurarea lucrărilor pe secții

13⁰⁰-14⁰⁰

Prânzul

14⁰⁰-17⁰⁰

Desfășurarea lucrărilor pe secții

SECTIA
ARHEOLOGIE

(MUZEUL DE ANTICHITĂȚI „TUDOR ARNĂUT” /
AUD. 535, BLOCUL CENTRAL)

<https://meet.google.com/kqz-zkrr-rqb>

10⁴⁵-13⁰⁰

Comunicări

Moderator: Andrei COROBCEAN

Vlad VORNIC

Agenția Națională Arheologică

**Piese de cupru descoperite în situl
cucutenian de la Cobani-Pe Stâncuță**

Sergiu POPOVICI

Agenția Națională Arheologică

Ion CIOBANU

*Rezervația Cultural-Naturală
„Orheiul Vechi”*

Sergiu BODEAN

*Muzeul Național de Etnografie și
Istorie Naturală*

Dumitru AVRAM

Agenția Națională Arheologică

Adrian IORGA

Agenția Națională Arheologică

Adrian IORDACHE

*Universitatea Valahia din
Târgoviște, România*

**Armonii și contraste: pigmenți și
semnificații în Neolitic și Eneolitic**

Ghenadie SÎRBU

*Universitatea de Stat din
Moldova*

Piotr KITTEL

Universitatea din Łódź, Polonia

Małgorzata RYBICKA

*Universitatea din Rzeszów,
Polonia*

Dariusz KRÓL

*Universitatea din Rzeszów,
Polonia*

Mirosław

MAKOHONIENKO

*Universitatea „Adam
Mickiewicz” din Poznań, Polonia*

Dalia POKUTTA

*Universitatea Masaryk din Brno,
Cehia / Universitatea Stockholm,
Suedia*

Michał SŁOWIŃSKI

*Academia de Științe a Poloniei,
Krakow*

Michał GŁOWACZ

*Universitatea din Rzeszów,
Polonia*

Sergiu HEGHEA

Agencia Națională Arheologică

**Unele consemnări despre condițiile
de mediu de la sfârșitul mileniului IV
a. Chr. în silvostepa pruto-nistreană.
Studiu de caz în baza așezării
Gordinești II-Stîncea goală**

Mariana SÎRBU

*Muzeul Național de Istorie a
Moldovei*

**Posibile fragmente de altar descoperite
în așezarea Taraclia-Gaidabul**

Natalia MATEEVICI
Denis TOPAL

*Muzeul Național de Istorie a
Moldovei*

**Unele considerații noi privitor la
datarea fondării Tyrasului**

Aurel ZANOCI
Daniel CUCULESCU
Mihail BĂȚ
Sergiu SERBINOV
Vladimir CHITIC
Victor DULGHER
Dumitru CONDREA

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**Cercetări periegetice în preajma
satului Dobrușa, raionul Șoldănești**

Dumitru CONDREA

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**Schimbări de concept în cercetarea
structurilor defensive ale epocii fierului
din spațiul dintre Prut și Nistru**

Eugen MISTREANU

*Muzeul Național de Istorie a
Moldovei*

**Noi descoperii arheologice la Trușeni,
municipiul Chișinău**

14⁰⁰-17⁰⁰

Comunicări

Moderator: Natalia MATEEVICI

Sergiu SERBINOV

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**Seceri din fier cu cârlig lateral,
descoperite în siturile getice din
silvostepa pruto-nistreană**

Andrei COROBCEAN

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**Practici funerare, cult și sacru în
arheologia epocii fierului din spațiul
nord-vest pontic**

Vasile IARMULSCHI
*Freie Universität Berlin /
Muzeul National de Istorie a
Moldovei*

**Note pe marginea orizontului din secolele
II-I a. Chr. de la Roșiori-Dulcești**

Octavian MUNTEANU
*Universitatea Pedagogică
de Stat „Ion Creangă” din
Chișinău*

Daniel SPÂNU
*Institutul de Arheologie „Vasile
Pârvan”, București, România*

**Cupele locale cu decor în relief și grupul
Padea - Panagyurski Kolonii. Dileme și
corespondențe**

Iulian MOGA
*Universitatea „Alexandru Ioan
Cuza” din Iași, România*

**Contextul social al consacrarilor
microasiatice și macedonene**

Ștefan HONCU
*Institutul de Arheologie Iași,
România*

**Elemente germanice prezente în teritoriul
est-carpatic în secolul al II-lea p. Chr.**

Vlad VORNIC
Agenția Națională Arheologică

**Descoperiri din epoca romană la Gotești
(r-nul Cantemir)**

Sergiu MATVEEV
*Universitatea de Stat din
Moldova*

Ana HONCU
*Universitatea „Alexandru Ioan
Cuza” Iași, România*

**Considerații privind un graffito de pe o
amforă Zeest 80 descoperită în spațiul
est-carpatic**

Ștefan HONCU
*Institutul de Arheologie Iași,
România*

Gheorghe POSTICĂ
*Universitatea Pedagogică de
Stat „Ion Creangă”*

**Complexele metalurgice din așezarea
medievală timpurie de la Hansca**

**Ludmila
BACUMENCO-
PÎRNĂU**

*Universitatea Pedagogică
de Stat „Ion Creangă” din
Chișinău*

**Noi date arheologice privind locuințele
medievale descoperite la Orheiul Vechi**

Artur COTRUȚĂ

*Cabinetul Avocatului „Artur
Cotruță”*

**Sesizarea organelor de urmărire
penală în cazul infracțiunilor contra
patrimoniului arheologic**

Igor CIOBANU

*Universitatea de Stat din
Moldova*

Mihail BĂȚ

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**Constantin
PISARENCO**

*Universitatea Liberă
Internațională din Moldova*

SECTIA
ISTORIE MEDIEVALĂ
ȘI MODERNĂ

(AUD. 533, BLOCUL CENTRAL)

<https://meet.google.com/qbp-bvwm-ira>

10⁴⁵-13⁰⁰

Comunicări

Moderator: Cristina GHERASIM

Emil DRAGNEV

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**Ciclul vieții Sf. Parascheva din Epivat în
picturile exterioare de la biserica *Tăierii
Capului Sf. Ioan Botezătorul* din Arbore**

Șarolta SOLCAN

Universitatea din București

**Pierderea bisericilor cu pictură murală
exterioară din Țara Românească**

Ion CHEPTENE

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**Unele aspecte ale implicării cazacilor
în disputele pentru tronul Moldovei în a
doua jumătate a secolului al XVI-lea**

Alexandru BEJENARU

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**Evoluția frontierei moldo-transilvane în
istoriografia română**

Lilia ZABOLOTNAIA

*Muzeul Național de Istorie a
Moldovei*

**Repere documentare inedite privind viața
și activitatea movilencilor. Studiu de caz:
Maria și Anna**

<p>Alina FELEA <i>Institutul de Istorie, Universitatea de Stat din Moldova</i></p>	<p>Brânză zburată, cașcaval parmezan, iaurt... Din istoria alimentației populației din Țara Moldovei (sfârșitul sec. al XVI-lea - începutul sec. al XIX-lea)</p>
<p>14⁰⁰-17⁰⁰ Moderator: Ion EREMIA</p>	<p>Comunicări</p>
<p>Ion GUMENÂI <i>Agenția Națională a Arhivelor</i></p>	<p>Îmbinarea elementelor româno-ucrainene în personalitatea lui Paisie Velickovski</p>
<p>Sorin GRAJDARI <i>Universitatea de Stat din Moldova / Institutul Patrimoniului Cultural</i></p>	<p>Problema cercetării elitei în istoriografia contemporană</p>
<p>Andrei EMILCIUC <i>Institutul de Istorie, Universitatea de Stat din Moldova</i></p>	<p>Locul și rolul Carantinei din Ismail în cordonul sanitar rus de la Gurile Dunării (1813-1856)</p>
<p>Cristina GHERASIM <i>Universitatea de Stat din Moldova</i></p>	<p>Războiul Crimeei (1853-1856) reflectat în presa din Basarabia</p>
<p>Valentin TOMULEȚ <i>Universitatea de Stat din Moldova</i></p>	<p>Aplicarea în satul Tabani, județul Hotin a reformei agrare din 1868 și tentativa de emigrare a țăranilor în regiunea Amur</p>
<p>Ionel MUNTEANU <i>Universitatea din București, România</i></p>	<p>Tramvaie belgiene în Chișinău (1895-1947)</p>

SECTIA
ISTORIE
CONTEMPORANĂ

(CENTRUL DE INFORMARE A ROMÂNIEI „GHEORGHE BRĂTIANU” /
AUD. 530, BLOCUL CENTRAL)

<https://meet.google.com/kco-pbmg-xai>

10⁴⁵-13⁰⁰

Comunicări

Moderator: Liliana ROTARU

**Aurel-Florin
ȚUSCANU**

*Arhiepiscopia Romanului și
Bacăului, România*

**Centenarul înființării Episcopiei Hotinului.
Visarion Puiu – episcop al Hotinului
(1923-1935). Câteva considerații privind
alegerea, investirea și înscăunarea sa**

Lidia PRISAC

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**„Limbajul macaronic” în Chișinău
interbelic**

**Ion Valer
XENOFONTOV**

*Universitatea de Stat din
Moldova*

**Abatorul Municipal – „stomacul orașului
Chișinău”**

Aurel FONDOS

*Agentia pentru Știință și
Memorie Militară, Ministerul
Apărării al Republicii Moldova*

**Viața cotidiană în Basarabia anilor 1930.
Eforturi de modernizare a confortului
populației. Schimbări și probleme**

Alexandru-Murad MIRONOV
*Universitatea din București,
România*

Acasă la Nicolae Titulescu. Un patrimoniu simbolic: de la conacul boieresc din Oltenia la palatul diplomatului din Micul Paris

---

Iurie BOSTAN
*Universitatea de Stat din
Moldova*

Integrarea arhivelor din Basarabia în sistemul arhivistic al României Întregite

---

Violeta VORNICU (DRĂGUȚ)
*Universitatea din București,
România*

Dimensiunea ideologică a Constituției de la 1938

14⁰⁰-17⁰⁰

Comunicări

Moderator: Ion Valer XENOFONTOV

Anatol PETRENCU
*Universitatea de Stat din
Moldova*

Probleme stringente ale Chișinăului postbelic, dezbătute în cadrul ședințelor activului de partid comunist (1945-1946)

Mircea BEJENAR
*Universitatea de Stat din
Moldova*

Înființarea și organizarea Episcopiei Ortodoxe Române din Europa Occidentală de către Mitropolitul Visarion Puiu (1945-1949), conform unor documente din Arhivele Bibliotecii și Bisericii Române de la Freiburg

---

Liliana ROTARU
*Universitatea de Stat din
Moldova*

„Dosarul KR” și campania împotriva „servilismului în fața Occidentului” în instituțiile de învățământ superior din RSSM

Florentina NIȚU
*Universitatea din București,
România*

Istorie și patrimoniu universitar. Între construcția socialismului în România și prezervarea memoriei începuturilor învățământului superior

---

<p>Nelea CHIHAI <i>Universitatea de Stat din Moldova</i></p>	<p>Drama persecuției Martorilor lui Iehova din RSS Moldovenească în memoria victimelor deportării</p>
<p>Alexandru Eduard BALACI <i>Universitatea din București, România</i></p>	<p>Inițiativa pentru formarea a unei zone a păcii în Balcani. O opțiune strategică a deschiderii (1957-1967)</p>
<p>Natalia MOROI <i>Universitatea de Stat din Moldova</i></p>	<p>Accentuarea politizării excesive a cercetărilor istorice în domeniul etno-național în a doua jumătate a anilor '70 a secolului al XX-lea</p>
<p>Nicolae FUȘTEI <i>Institutul de Istorie, Universitatea de Stat din Moldova</i></p>	<p>Premise pentru adoptarea legii cu privire la „Libertatea conștiinței și a organizațiilor religioase”</p>
<p>István BANDI <i>ABTL, Budapesta, Ungaria</i></p>	<p>Catastrofa nucleară de la Cernobîl în documentele secrete din Ungaria</p>
<p>Oleg URSAN <i>Universitatea de Stat din Moldova</i></p>	<p>Bunăstarea familiei și rolul statului în politica anti-criză: în baza planurilor de activitate a guvernelor din Republica Moldova</p>